

ANA-BABAYA İSYAN*

El-hamdü li'llâhi rabbi'l-âlemîn... Ve'l-âkıbetü li'l-müttakîn... Ve's-salâtü ve's-selâmü alâ seyyidinâ muhammedin ve âlihî ve sahbihî ecmaîn...

Sizlere hacca gitmezden evvel, ana-babaya itaatın lüzûmundan bahsediyordum. Şimdi de, ana-babaya itaatsizliğin cezasının ne kadar ağır olduğunu duyurmak istiyorum.

Bu ana baba işi çok mühim bir işmiş, yâni... Şimdiye kadar hep gafletimiz bizim. Şimdi öğrensek de, geçti bizden; vaktiyle bunları bilmek lâzımdı. Onun için, genç kardeşlere şimdi tavsiye edeceğim:

Ananın babanın kıymetini bilmek lâzım! Ana-babanın kıymetini bilip de, onların rızasını almadan, hiç bir işte muvaffak olmanın imkânı yok... İstersen bey ol, istersen paşa ol; ne olursan ol, kıymeti yok yâni.

Onun için şu okuyacağım şeylere dikkat edin! Bunların çoğu Buhârî ve Müslim hadisidir.

a. Üç Büyük Günah

قَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: أَلَا أَنْبِئُكُمْ
بِأَكْبَرِ الْكَبَائِرِ ثَلَاثًا؟

قَالُوا: بَلَى يَا رَسُولَ اللَّهِ! قَالَ: الْإِشْرَاكُ بِاللَّهِ

* Bu konuşma; Merhum Dr. Metin Erkaya tarafından, titizlikle çalışılarak metne dönüştürülmüştür. Mekanı Cennet olsun.

وَعُقُوقُ الْوَالِدَيْنِ وَكَانَ مُتَكِنًا فَجَلَسَ فَقَالَ أَلَا
وَقَوْلُ الزُّورِ وَشَهَادَةُ الزُّورِ فَمَا زَالَ يُكْرِرُهَا
حَتَّى قُلْنَا لَيْتَهُ سَكَتَ

(خ.م.ت. عن ابى بكرة)

(Kàle'n-nebiyyü salla'llàhu aleyhi ve sellem)
Peygamber SAS Hazretleri buyuruyor ki: (Elâ
ünebbiüküm bi-ekberi'l-kebâiri selâsen) “Bü-
yüğün büyüğü üç günahı size haber vereyim
mi?”

(Kâlû: Belâ yâ rasûla'llah) “Evet, yâ Rasûlallah!”
dediler. (Kàle) Buyurdular ki:

1. (El-işrâkü bi'llâh) “Allah’a şirk koşmak.”

Gâvurların yaptığı gibi Allah ikidir, üçtür demek,
karısı var, kızı var demek gibi çirkin şeyler. El-
hamdü lillâh onları biz yapmayız, putlara da
tapmayız amma, bazı ufak tefek şirkin küçük
tabakaları var; inşâallah onları da Cenâb-ı Hak
afv ü mağfiret eder.

Çünkü, Allah’ın işine karışmak da şirk... Onun işi-
ne karışmak câiz değil. Bazen yağmur yağdırır,
bazen yağdırmaz. Bazen kuraklık verir, bazen
fazla yağmur verir... Onun kudretidir o, karış-
mağa gelmez, karışmak iyi değil. Bu, şirkin affo-
lunan kısımlarıdır; ötekiler felâket... Birisi bu.

2. (Ukûku'l-vâlideyn) “Valideyne, ana-babaya
âsî olmak.”

Ana-babanın sözünü dinlememek, onların
hatırını kırmak, onları incitmek. Onlara, bunak

demek, senin aklın ne erer demek.

Okumuş, belki de profesör olmuş, ne olursa olsun; anasına babasına böyle çirkin sözler söylemek, valideyne isyanın içine girer.

(*Ve kâne müttekien*) Bunları söylerken Cenâb-ı Peygamber, Kâbe'nin duvarına dayanıyormuş. (*Fecelese*) Derken oturmuş. (*Fekâle*) Ondan sonra demiş ki:

3. (*Elâ ve kavlü'z-zûr, ve şehâdeti'z-zûr*) “Yalan söz ve yalancı şahitlik de kebâirin büyüklerindedir.”

Maalesef, insanlar maksatlarına erişebilmek için beş-on kuruşa tenezzül ederekten; bilmedikleri halde bildik, görmedikleri halde gördük diyerek şahitlik ediyorlar. Hakim de ne bilecek? O şahitlerin şahitliğine göre hükmü veriyor. Bu çok büyük bir hata ve kusurdur.

Râvi diyor ki: (*Femâ zâle yükerriruhâ*) “Cenâb-ı Peygamber bu sözü o kadar tekrarlardı ki, (*hattâ kulnâ: Leytehû sekete*) etrafında olan bizler, ‘Ah ne olurdu, sakın olsaydı Rasûlüllah!’ diyorduk.” Heyecana gelmiş yâni...

Buhârî ve Müslim, bir de Tirmizî Hazretleri bunu rivayet etmiş.

b. Dört Büyük Günah

Buhârî'nin başka bir rivayetinde Peygamber SAS Efendimiz şöyle buyurmuş:¹

---

¹ Buhârî, *Sahîh*, c.XX, s.367, no:6182; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.II, s.201, no:6884; Abdullah ibn-i Amr RA'dan.

الْكَبَائِرُ الْإِشْرَاكُ بِاللَّهِ وَعُقُوقُ الْوَالِدَيْنِ وَقَتْلُ النَّفْسِ وَالْيَمِينِ الْغُمُوسُ

(بخ. عن عبد اللّٰه بن عمرو)

(*El-kebâirü*) Büyük günahlar:

Birincisi: (*El-işrâkü bi'llâh*) “Allah’a şirk koşmak.”

Bunun kısa bir misâlini söyleyeyim: Bâyezid-i Bestami Hazretleri demiş ki:

“—Yâ Rabbi, ben hiç şirk koşmadım!” Bâyezid mâlum meşhur bir evliyâ. Kendisine buyrulmuş ki:

“—Filan vakitte süt içtin de, karnın ağrıydı. O karnının ağrısını süttten bildin, benden bilmedin!” demiş.

İncelik noktaları.

Bu zatlardan birisi de, Abdülkàdir-i Geylânî'nin huzuruna gelmiş. Yağmur yağıyormuş çöle... Çöle yağmur yağarken demiş ki:

“—Yâ Rabbi, çölde bu suya ne ihtiyaç var? Bu yağmur bizim memlekete yağsaydı, mahsuller güzel olurdu. Bu çöl, kum, bir şey olmaz burada... Burada suya, yağmura lüzum yok!” demiş.

Abdülkàdir-i Geylânî'yi ziyaret edip gittikten sonra, kapısında bekleyen dervişe demiş ki:

“—Bu zat, yüksek bir veliydi ama düştü mevkiinden...” demiş.

“–Neden efendim?”

“–İşte, Allah’ın işine karıştı; bu yağmuru çöle vereceğine bizim memlekete vereydin, diye hatırlıdan geçirdi.” demiş.

“–Biliyor mu?”

“–Bilmiyor.” demiş.

O derviş yetişmiş arkasından, demiş:

“–Sen böyle bir hata etmişsin...”

Hemen tevbekâr olmuş. Boynuna ip taktırmış, kendisini sürüklettirmiş:

“–Hakk’ın işine karışanın cezası budur.” diyerekten. Allah affetsin... Allah’ın işine karışma!

O kâfirler şirk yapıyorlar; ikidir diyor, üçtür diyorlar. “Gecenin Allah’ı var, gündüzün Allah’ı var... Sıcağın Allah’ı var, soğğun Allah’ı var... Harb edici Allah var, sulh edici Allah var...” diye bir sürü Allah zikrederler.

Kâbe zabtolunduğu vakitte, 360 taneydi putlar; hepsini kırdı attı Peygamber Efendimiz... El-hamdü lillâh, onlardan şimdi yok ama, böyle ufak tefek bazı hatalarımız olur. Onu da Allah affeder.

Şirke gelince;

إِنَّ الشِّرْكَ لَظُلْمٌ عَظِيمٌ

(لقمان: ۱۳)

(İnne’ş-şirke lezulmün azîm.) “Muhakkak ki

şirk, büyük bir zulümdür.” (Lokman, 31/13)

Her günahı affeder Allah, şirki affetmez.

İkincisi, bunun yanında: (*Ukûku'l-vâlideyn*) “Ana-babaya âsî olmak” çıktı. Allah’a şirkle, ana babaya asi olmak bir arada zikrolunuyor.

Üçüncüsü: (*Katlü'n-nefs*) “Adam öldürmek.”

Şimdi bakın işin ehemmiyetine: Adam öldürmekle ana-babaya asi olmak yanyana... Ha adam öldürmüşsün, ha ana babaya asi olmuşsun; aynı günah işleniyor.

Dördüncüsü de: (*Yemînü'l-gamûs*) “Yalan yere yemin etmek.”

Bu yemin şimdi pek bollandı. Vallâhi, billâhi diyerekten herkes söyler bunu... Pazarda satacak bir patates, bir domates; “Vallâhi bu fiata aldım, billâhi şu fiata aldım.” deyip bir de yalanını katar. Yalanına bir de yemin ekler. Bu çok büyük hatadır. Doğruyu söyle; alırsa alır, almazsa almaz. *Gamûs*, *gams*'ten; batmak... Suya batan adama (*Gameşe*) “Suya battı.” derler. Bu da günaha batırıyor. Günah da cehenneme batırıyor nihayet insanları...

c. Yedi Büyük Günah

Bu günahlar, bir başka rivayette de şöyle bildiriliyor. Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:²

² Buhârî, *Sahîh*, c.IX, s.315, no:2560; Müslim, *Sahîh*, c.I, s.244, no:129; Ebû Dâvud, *Sünen*, c.VIII, s.68, no:2490; Neseî, *Sünen*, c.XI, s.448, no:3611; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.I, s.265, no:284; Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.IV, s.114, no:6498; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.VI, s.284, no:12447; Ebu Avâne, *Müsned*, c.I, s.58, no:148; Tahâvi, *Müşkilü'l-Âsar*, c.II, s.378, no:747; Ebû Hüreyre

اجْتَنِبُوا السَّبْعَ الْمُؤْبَقَاتِ الشِّرْكَ بِاللَّهِ وَالسِّحْرُ
وَقَتْلُ النَّفْسِ الَّتِي حَرَّمَ اللَّهُ إِلَّا بِالْحَقِّ وَأَكْلُ مَالِ
الْيَتِيمِ وَأَكْلُ الرَّبَا وَالتَّوَلَّى يَوْمَ الزَّحْفِ وَقَذْفُ
الْمُحْصَنَاتِ الْغَافِلَاتِ الْمُؤْمِنَاتِ

(بخ. م. د. ن. ق. عن أبي هريرة)

(*lctenibü's-seb'a'l-mûbikât*) “Yedi helâk edici büyük günahdan sakının: 1. (*Eş-şirkü bi'llâh*) “Allah’a şirk koşmak.” İnd-i ilâhîde, kıyamet gününde büyük günahlardan birisi Allah’a şirk koşmaktır. 2. (*Ve's-sihru*) “Sihir yapmak, öğrenmek.”

Yapmak ayrı, öğrenmek de ayrı; öğrenmesi de günah!.. “Öğren de yapma!” derler ama ne lüzumu var? Onu öğreneceğine Kur’an’ı öğren, başka bir faydalı ilim öğren!

3. (*Ve katlü'n-nefsi'lletî harrama'llâhu illâ bi'l-hak*) “Haksız yere mü'min bir nefsi öldürmek. Kanun idam cezası verirse, o müstehak; fakat böyle bir şey olmadan keyfi öldürürse...”

4. (*Ve eklü mâle'l-yetîm*) “Yetim malını yemek.”

Yetim malını yemek, ateş yemek gibidir. Tabii, mâsum çocuk ne bilecek? Anasından, babasından bir şey kalmıştır; fakat onu idare edecek adam —amca, dayı kimse— *keyfe mâ*

RA'dan.

Kenzü'l-Ummal, c.XVI, s.90, no:44039; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.I, s.383, no:598.

yeşâ harcar paraları... İsteddiği gibi yer içer; caiz değil. Yetimin malını muhafaza edecek. Ancak, yetimin malını çoğaltmak için kullanabilirse, ne âlâ... Yalnız, kullanan adam muhtaç ise, nafakası kadar alır.

5. (Ve eklü'r-ribâ) "Faiz yemek."

Ana-babaya âsî olmakla, faiz yemek, sihir öğrenmek ve adam öldürmek hep bir seviyede.

6. (Ve tevellî yevme zahfin) "Birisi de, harp meydanında düşmanla karşılaştığı bir anda; iki kıt'a birbirine girişmiş, o anda kurtulmayı kaçmakta buluyor."

Bunun günahı ile, (ukûku'l-valideyn) anaya babaya asi olmanın günahı bir seviyede. Adam öldürme, harpten kaçma, şirk etme günahları ile ana-babaya isyan aynı seviyede...

7. (Ve kazfü'l-mühsanâti'l-gâfilâti'l-mü'minâti) "Namuslu kadına iftira etmek."

Burada bize anlatılan şey, ana-babaya isyanın ne kadar ağır ve kötü bir şey olduğunu duyurmaktır. Bu büyük günahlarla beraber oluyor.

d. Allah'ın Yüzüne Bakmadığı Üç Kimse

Büyük günahlarla ilgili Abdullah ibn-i Ömer RA'dan şöyle rivayet edilmiş. Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:³

ثَلَاثَةٌ لَا يَنْظُرُ اللَّهُ إِلَيْهِمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ الْعَاقُّ

³ Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.II, s.134, no:6180; Beyhakî, *Sünenü'lKübrâ*, c.VIII, s.288, no:17119; Taberî, *Tehzîbü'l-Âsâr*, c.IV, s.291, no:1552; İbn-i Hibban, *Sahih*, c.XVI, s.335, no:7340; Bezzâr, *Müsned*, c.II, s.258; İbn-i Adiy, *Kâmil fi'd-Duafâ*, c.V, s.21; Abdullah ibn-i Ömer RA'dağ.

لِوَالِدَيْهِ وَالْمُذْمِنِ الْخَمْرَ وَالْمَنَّانُ بِمَا أُعْطِيَ

(حم. ق. حب. عن ابن عمر)

(*Selâsetün lâ yenzuru'llàhu ileyhim yevme'l-kıyâme*) “Üç kişiye Allah-u Teâlâ kıyamet gününde rahmet nazarıyla bakmayacak...” İnsan sevdiğine güler yüzle bakar, sevmediğine de bakmaz. 1. Bunlardan birisi: (*El-âkku li-vâlideyhi*) “Valideyne asi olan insana, Allah rahmet nazarıyla bakmayacak!” Bakmadı mı, yandı demektir yâni. Allah’ın rahmetinden mahrum kalmıştır. 2. İkincisi: (*Ve'l-müdmînü'l-hamr*) “İçkiye devam eden insan.” Burada hamr (şarap) geçiyorsa da, her içki bunun içine dahildir. İnsanı sarhoş eden her şey, bunun içine girer. Buna devam eden insan. 3. Üçüncüsü: (*Ve'l-mennânü bimâ a'tâ*) “Verdiklerini başa kakan.” İcabında iyilikler yapmıştır. Sonra bir gün gelmiş kızmıştır: “—Ulan, ben sana bu kadar iyilikler yaptım da, sen bugün nankörlük yapıyorsun bana!” diyerekten, onun başına kakıyor. Bakın, bu da öteki günahlarla bir seviyede... Başa kakmak, o zavallıyı böyle hakir düşürmek, onu rahatsız etmek, pek iyi bir şey olmuyor. Bu üçünün yüzüne bakmıyor Allah.

e. Cennete Girmeyecek Üç Kimse

Bir başka hadis-i şerifte de buyruluyor ki:⁴

⁴ Taberî, *Tehzîbü'l-Âsâr*, c.IV, s.290, no:1551; Hâkim, *Müstedrek*, c.I, s.144, no:244; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.X, s.226, no:20814; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.VII, s.412, no:10799; Bezâr, *Müsned*, c.II, s.258, no:6050; Deylemî, *Müsnedül Firdevs*, c.II, s.95, no:2506; Heysemî, *Mecmaü'z-Zevâid*, c.VIII, s.270,

ثَلَاثَةٌ لَا يَدْخُلُونَ الْجَنَّةَ الْعَاقُّ

وَالِدَيْهِ وَالذِّيُوثُ وَرَجُلَةٌ النَّسَاءِ

(ك.هـ.ب. عن ابن عمر)

(*Selâsetün lâ yedhulûne'l-cenneh*) Şu üç kimse cennete girmeyecek:

1. (*El-àkku vâlidayhi*) “Ana başına âsî olan adam cenneti ummasın!”

Hatta şöyle bir hikâyeye gördüm: İsfahan şehrinden bir hacı efendi hacca gelmiş, 30 seneden beri de orada ikamet ediyor ve Allah’a yalvarıyor ki, beni affet diyerekten... Her sene bir veli gider:

“—Senin haccının kabul olmadığını Allah bana bildirdi, ben de geldim sana bildirmeğe...” dermiş.

O adam tabii, ağlaya sızlaya yine devam edermiş.

Gençlik iktizâsı sarhoş olmuş. O sarhoşluğunda, anası buna yapma evladım dediyse de, kızarak anasına bir tokat vurmuş; anasının da dişi kırılmış. Anası buna kahrolasın mı dedi, ne dediyse gayri... Bu da artık ne kadar yalvardıysa, —anası da biraz katı yürekli anlaşılın— affetmemiş... Bu adam gelmiş Kâbe’ye affettiririm diye yalvarmaya. O sene de Mâlik ibn-i Dinar isminde bir zat hacca gitmiş:

---

no:13432; İbn-i Adiy, *Kâmil fi'd-Duafâ*, c.VI, s.133; Abdullah ibn-i Ömer RA’dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.XVI, s.32, no:43807; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.XI, s.482, no:11255.

“—Yâ Rabbi, acaba hacıların içinde haccını kabul etmediğin adam var mı ki?” demiş.

Velilere ilham olur.

“—Filân yerdeki, filân memleketli hacının haccını kabul etmedim; başka hepsininkini kabul ettim.” denilmiş.

Gitmiş, aramış bulmuş adamı, demiş:

“—Yahu, sen ne yaptın böyle?”

“—Sorma, böyle bir kabahat yaptım.” demiş.

Onun için, ana-babaya âsî olmak çok fena... Affı da çok zor.

Burada ilk evvelâ cennete girmeyecek, (*El-âkku vâlideyhi*) “Anasına babasına asi olan.” dedi. Darılmak kolay, bağırıp çağırarak kolay; fakat onun gönlü incindikten sonra onu tamir çok zor... Ne derler: “—Kalb sırça bir saraydır, kırılınca tamiri müşküldür.” Ne ananın babanın, ne de başkasının kalbini kır; kimsenin kalbini kırma! Her kalpte bir aslan yatar. Hepsi Allah’ın kulu... 2. İkincisi, (*Ve’d-deyyûs*) “Deyyus cennete girmeyecek.” Yâni iffetsiz adam, ailesini sakınmayan adam, ailesinin kötülüklerine göz yuman adam. 3. Üçüncüsü de, (*Ve raculetü’n-nisâi*) “Erkek elbisesi giyen kadın...” Kadının ceket pantolon giyip erkek gibi gezmesi... Bunların hiç birisi caiz değildir.

f. Cennetin Kokusunu Duyamayacak Kimseler

Bir tane daha okuyayım:⁵

⁵ Taberânî, *Mu’cemü’l-Evsat*, c.V, s.159, no:4938; Taberânî, *Mu’cemü’s-Sağîr*, c.I, s.250, no:408; Heysemî, *Mecmaü’z-Zevâid*,
11

يُرَاحُ رِيحُ الْجَنَّةِ مِنْ مَسِيرَةِ خَمْسِمِائَةِ عَامٍ وَلَا
يَجِدُ رِيحَهَا مَنًّا

بِعَمَلِهِ وَلَا عَاقُ وَلَا مُدْمِنُ خَمْرٍ

(طس. والخرائطي في مساويئ الأخلاق عن أبي هريرة)

(*Yürâhu rîhu'l-cenneh, min mesîreti hamsi mieti âm*) “Cennetin kokusu tam beş yüz yıllık yoldan duyulur.” O kadar güzel bir koku... O kadar uzaklara kadar yayılır. (*Ve lâ yecidü rîhahâ*) “Fakat bunun kokusunu şu kimseler duyamaz:

1. (*Mennânün bi-amelihî*) “Yaptığı amelleri başa kakanlar.”

Yukarıda da geçti.

2. (*Ve lâ àkkun*) “Ana babaya asi olanlar.”

3. (*Ve lâ müdminü hamrin*) “İçkiye devam edenler.”

Bizim dersimiz içki bahsi değil, öteki de değil; ana babaya âsî olan kimse cennete giremeyecek, onun kokusunu bile duyamayacak.

Ebû Ümâme Hazretleri Rasûlüllah SAV’ın sahabesindedir. Müslüman olmuş, Rasûlüllah’ın yanında bir müddet hizmet etmiş. Rasûlüllah demiş ki:

---

c.VIII, s.271, no:13435; Harâitî, *Mesâviü'l-Ahlâk*, c.I, s.267, no:251; Ebû Hüreyre RA’dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.XVI, s.53, no:43903; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.XI, s.245, no:10683.

“—Sen de git, kavmini imana davet et! Burada benim yanımda oturmakla olmaz; kavmini imana davet et!”

“—Pekiyyi yâ Rasûlallah!” demiş, gitmiş kavmine:

“—Yâhu taşlara tapınmanın hükmü geçti, Allah’ın Rasûlü geldi. Allah birdir, şeriki naziri yoktur, mülkün sahibidir.” demiş.

İşte, bizim bildiğimiz Allah’ı tarif etmiş. Onlar da develerini sulamaya gelmişler:

“—Sen bizim aramıza fitne sokuyorsun, bizi ecdadımızdan gördüğümüz ibadetlerden alıkoyuyorsun; ne fena adamsın sen!” diyerekten çıkmışlar.

O zat da orada bunalmış, biraz su içmek istemiş. Su da vermemişler. “Sen öl burada...” demişler. Fakat Cenab-ı Hakk’ın hikmeti, orada okuduğu şeylerle hepsi imana gelmiş.

Yalnız, imana ihlâs ile davet edici olmak lâzım! İhlâs ile davet etti miydi, Allah esbabını halk eder; imana gelir insanlar. Menfaat için olursa, olmaz.

g. Üç Kişinin İbadetleri Kabul Edilmez

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:⁶

ثَلَاثَةٌ لَا يَقْبَلُ اللَّهُ لَهُمْ صَرْفًا وَلَا عَدْلًا عَاقِبُ

⁶ İbn-i Ebî Âsım, *es-Sünneh*, c.I, s.320, no:254; Beyhakî, *Kaza ve Kader*, c.I, s.392, no:370; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimâşk*, c.XLI, s.218; Ebû Ümâme RA’dan.

Kenzü’l-Ummâl, c.XVI, s.32, no:43812; *Câmiü’l-Ehâdîs*, c.XI, s.433, no:11144.

وَمَنَّانٌ وَمُكَذِّبٌ بِالْقَدْرِ

(ابن أبي عاصم، طب. كر. ض. عن أبي أمامة)

Burada da, “Üç kişiden ne farzları, ne nafileleri kabul olunur.” buyruluyor. Bu çok mühim: Ne farz ibadetleri kabul olur, ne de nafile yaptığı ibadetleri kabul olur. Kim bunlar:

1. (Akkun) “ Anaya babaya asi olan.”
2. (Ve mennânün) “Yaptığı iyiliği başa kakan.”
3. (Ve mükezzibün bi'l-kader) “Kaderi inkâr eden.”

Allah kusurumuzu affetsin... Bunları duyurmak isteyeceğim ama, ezan da okunuyor gâliba? Allah cümlemizi affetsin... Tevfîkat-ı samedâniyyesine mazhar eylesin...

Allah bizi çok güzel bir mahlûk olarak yaratmıştır. En güzel mahlûk biziz. Çok mahlûkları var Allah'ın... Melekler var, hiç günah işlemezler; biz onlardan efdalizdir. Yaratılışları onların öyle, ellerinden gelmez fenalık... Fakat biz, nefislerimizi ıslah edebildiğimiz takdirde, o günahsız meleklerden daha iyi oluruz, ind-i ilâhiyye'de...

Onun için, en güzel bir mahlûkuz. İki şeyden ibaretiz, buna dikkatinizi çok rica edeceğim: Bir madde, bir mânâ... Maddemiz; işte toprak olan et, kemik, deri, şu, bu, vücudumuzun dış kısmı. Bunun bir vazifesi var, kafestir bu. Vazifesi kuşu içinde saklamak, kuşu muhafaza etmek... Kuş da gönüldür. Bu kafes bu gönül için yapılmıştır. Bu gönlün muhafazası, herkesin vazifesidir.

Zengin olmak vazife değil... Hacı olmak, hoca olmak, řu olmak, bu olmak; hiç birisi bunların kâfi değil... Allah'ın sevgili kulu olmak için, bu gönlü tamir etmek lâzım, bu gönlü beslemek lâzım! Bu gönlü imar etmek lâzım! Bu gönlü Allah'ın seveceği bir gönül yapmak lâzım!

Allah-u Teâlâ insanlara her gün nazar eder. Bu nazarlar cesedlerine değil... Bu güzel, bu çirkin, bu zengin, bu güzel giyinmiş, bu süslü; hiç kıymeti yok... Allah-u Teâlâ'nın nazarı hep gönülleridir.

Bakalım, bu adamın gönlü ne diyor? Nelerle meşgul? Fitne fesatla mı meşgul, hayırlarla mı dolu içerisi? Amelleri ne ise, karşılığını öyle görecek.

Onun için, biz gayretimizi hep bu gönüllerimizin ıslahı için sarf edeceğiz. Allah onu bize vermiş el-hamdü lillâh, gönül bulunur bir nimet değil. O gönlü ıslah etmek için, çalışacağız.

Ne zaman? Gecede, gündüzde...

Neden? En büyük nimet...

Zengin olmuşsun ne olacak; istersen mezarını altından yaptır, kıymeti yok... O gönül sende olmadıktan sonra, bu dünyadan göçersen, yazık ahiretteki haline.

Binâen aleyh, o gönül ancak Allah'ın emirlerine itaatle mâmur olur. Allah'ın emirlerine itaatın başı da, anaya babaya hürmetle başlar. Anaya babaya hürmetle beraber, komşulara da hürmet lâzım! Hocalarına da hürmet lâzım, büyüklerine de saygı lâzım; hepsi lâzım bunların. Anasına

babasına hürmeti tanımayan insan, başkalarına da saygısı olmayacağına hiç şüphe yok... Saygıyı hiç bilmiyor demek ki.

Onun için, başa ana-baba konmuş... Ana-babadan itibaren hep büyüklere insan hürmetkâr olmalı, saygılı olmalı, sevgili olmalı...

İki şey var: Seveceksin, sevileceksin! Sev ve sevil! Sevmek için, sevilmek için, ne lâzımsa onu yapacaksın. Meselâ; büyüklere yakışan, sokaklardan geçerken komşu çocuklarını sevindirmek lâzım! Öyle sallana sallana geçmek olmaz. O çocukların eline birer hediyelik tutuştururursun, birer parça şeker verirsin, biraz tatlı bir şeyler verirsin. Çocuklar sevinir bundan, “Hacı baba geçsin!” diye bakarlar.

Büyüklere karşı da insan, daima onların yardımlarına koşmalı! Giderken elinde sepeti varsa, sepetini al; torbası varsa torbasını al, taşıyiver... Büyüklere hürmet et, yolunu kesme, önüne geçme, saygı göster... İşte bunlar hep insanın İslâmlık vazifeleridir.

Allah hepimizi affetsin de, şimdi altta bir ders kaldı ama, onu da gelecek cumaya bırakalım inşaallah!

Ana babaya itaat çok mühim. Hacca gitmeden evvel başladım, şimdi 43. sayfaya geldi; hala ana-baba hakkı bitmiyor. Çok mühim... Hem de acınıyorum yazarken kendi kendime:

“—Acaba bunu kim okuyup da, kim bununla amel edecek?..”

Çünkü yetişen nesil, Allah tanımıyor ki, anayı

babayı tanısın!.. Allah'ı tanımayan insan, anayı babayı nasıl tanısın? Evvelâ Allah'ı tanıtmak, Allah'ın yoluna sokmak lâzım ki; anayı babayı, büyüklere hürmeti, saygıyı bilsin; insanın kıymetini bilsin.

İnsan öldürmesi kolay, ne olacak; bir kurşun alır götürür insanı.. Fakat, bu kurşunu sıkabileceği ne kadar kuvvet lâzımdır, ne kadar cesaret lâzımdır ki, sen bu Allah'ın yaptığı cesedi öldürüyorsun; bunun mes'uliyeti olmayacak mı?.. Allah sormayacak mı? Yok iman; “Dünyada ne yaparsan, öldün bitti.” diyor... Bu İslam akidesinde olmadığı gibi, gâvur akidesinde de yok... Gâvur da inanıyor ahirete. Gâvur da diyor ki, öldükten sonra ahiret var. Yahudi de diyor, Nasrânî de diyor, Rum da diyor, Ermeni de diyor...

Müslümanım deyip de, bu ahireti inkâr edip; vurduğum vurduk, kırdığımı kırdık diyen insanın hali ne olur?

Onun için, en büyük felâket insanları İslâm yolundan ayırmaktır. İslâm yolundan ayrıldıktan sonra, canavardan farkı olmaz onun... Canavar yine daha ehvendir; vurursun ölür gider. Fakat insanın canavarını vurmakla bitmiyor ki...

Allah cümlemizi affetsin... Tevfikat-ı samedâniyyesini ihsan etsin...

El-Fâtiha!

(Cuma namazından sonra musafaha yapıldı. Ayakta dua ettiler:)

Lâ ilâhe illa'llâhu'l-halîmü'l-kerîm... Sübhâ-

na'llâhi rabbi'larşı'l-azîm... El-hamdü li'llâhi rabbi'l-âlemîn...

Nes'elüke mûcibâti rahmetike... Ve azâimi mağfiretike... Ve'lganîmete min külli birrin... Ve's-selâmete min külli ismin... Lâ teda'lenâ zenben illâ gafarte... Ve lâ hemmen illâ ferracte... Ve lâ hâceten leke fîhâ ridan, illâ kadaytehâ yâ erhame'r-râhimîn... Yâ erhame'r-râhimîn... Yâ erhame'r-râhimîn...

Bu mübarek cumamızı cümle ümmet-i Muhammed hakkında, bizler hakkında da mübarek ve müteyemmin eyle yâ Rabbi... Birçok hayırlı senelere, cumalara sağlık ve afiyetlerle kavuşmak da nasîb ü müyesser eyle... Bu konuşmalardan murad, senin rızanı tahsil için yapılacak amel ve taatlerdir; onları da bize lütfeyle yâ Rabbi!

Allâhümme innâ nes'elüke'l-afve ve'l-âfiyeh... Fi'd-dîni ve'ddünyâ ve'l-âhireh... Teveffenâ müslimîne ve elhıknâ bi's-sâlihîn...

Kısacık bir nasihatim:

İnsan, Allah'ını bilirse, o insandan korkulmaz; Allah'ını bilmeyenden korkulur.

“—Allah'tan korkmayandan, sen de kork!” derler.

Onun için, insan kendini tedkik edecek olursa, Allah'ı bilmeye

kâfidir. Bu insan, şu güzelliği ile, şu ma'rifeti ile — bugün gökte de uçuyor artık— bu kendiliğinden olmuştur, tabiatın iktizasıdır diyerekten körü körüne saplanmak, ne kadar abes!

Birisi dese ki:

“–Şu cami, içindeki mobilyasıyla beraber, etrafındakilerle beraber tabiatın eseridir.”

İnanan olur mu buna? E bu kadar ecrâm-ı semâviyye, ardıyye, bütün mahlûkatıyla beraber tabiatın eseridir dese; buna inanmak ne kadar doğru olur, bilmem!

Allah kusurlarımızı affetsin de, Allah'ı bilmek ve ona kul olmak devletine Cenâb-ı Hak cümlemizi eriştirsın...

El-fâtıha!

Es-selâmü aleyküm ve rahmetu'llâh!

Mehmet Zahid KOTKU

08. 12. 1978 - İskenderpaşa Camii

[Bütün Mehmed Zahid KOTKU/](#)

[Cuma Sohbetlerine](#)

[PDF olarak ulaşmak için tıklayınız.](#)

SERVER
Kürsü